

salutem filiorum decernit. Per exteriora denique miracula ostendit, quod in secreto sanctorum pro animabus nostris intercedat. Id ipsum, ut dixi, repetit, quod olim gessit. Meministis, fratres charissimi, et meminisse potestis, quod directus a S. Remigio, beatus ipse Vedastus ad prædicandum gentibus Dei verbum, in introitu urbis Atrebatum duos egenos curaverit ægrotos, cæcum videlicet et claudum, quatenus ostenderet miraculo quod acturus erat in verbo: quoniam sicut oculos corporis aperuit ad videndum mundum, ita corda hominum semine verbi Dei per fidem illustravit ad cognoscendum Deum. Et sicut reddidit gressum pedis, ita direxit gressus fidelium ad iter operationis. Sed quia (proh dolor!) jam corda nostra torpescent a bono opere, excitanda sunt miraculorum exhibitione. Attendite, quæso, fratres dilectissimi, quæ facta sunt, et in quibus sunt gesta. Nam non solum providit Dei clementia, quæ per servi sui merita ageret, sed quibus tanta medicamina salutis adhiberet. Solent namque minus Dei beneficia considerantes, si quando sanationes fiunt per merita sanctorum in corporibus horum, (heu!) quia solent dicere non sanatos esse, quoniam credunt eos debilitates pertulisse. Quid dicent de istis, quorum ætas non sinit simulare eos? quibus illos poterunt criminibus accusare? Ecce sunt nutrices et matres, quæ debiles attulerunt, et sanos reducunt, quorum unus de Corbeiensium villa \*, quæ Walgiacus dicitur, alter colonus ipsius ecclesiæ beati Vedasti; visu scilicet donatus Corbeiensium, qui claudus fuerat, beati Vedasti famulorum: uterque parvulus, uterque innocens; uterque humilis et rectus. Quia est Dominus noster parvulorum, id est, humilium salus, parvulos nunc sanavit, ut nos esse humiles, id est parvulos esse dicamus. Adhuc enim clamat: *Sinite parvulos venire ad me, talium enim est regnum cælorum (Marc. x, 14)*. Ecce amplexatus est, et sanavit, accepit a parentibus, benedixit et reddidit.

3. Agamus singuli, agamus omnes gratias Omnipotenti, qui nos revisitare, et paterna viscera

\* Oppidum est Picardiæ ad Somonam fluvium.

A pontificis sacratissimi nobis manifestare dignatur, excitemur de somnio pigritiæ, et per ea quæ foris miranda cernimus, interius ad formam pietatis imprimamur. Aperiamus oculos mentis nostræ, ut æternum lumen mereamur videre. Lavemur lacrymis, ut purificari mereamur. Curramus dum lucem habemus, ne tenebræ nos comprehendant. Mundemur ab omni inquinamento mentis et corporis; sit lucerna pedibus nostris verbum Dei; sit nobis indesinenter in desiderio lumen indeficiens. Quæramus et faciamus opera lucis, non tenebrarum et iniquitatis. Curramus viam mandatorum Dei, dicamus ore et corde Deo nostro: Dirige me, Domine, in veritate tua et doce me, et gressus meos dirige secundum eloquium tuum, ut non dominetur nostri omnis injustitia. Imploremus clementiam Domini per intercessionem tanti patroni. Omni custodia servemus cor nostrum, quoniam ex ipso vita procedit. Humili corde et supplici voce præveniamus faciem Domini in confessione, ut experiamur in mente, quod modo parvuli meruerunt in membrorum reformatione. Redeamus ad conscientias nostras, conveniamus nosmetipsos, puniamus mala quæ fecimus. Cogitemus quid in die iudicii magni Dei dicturi sumus. Nam qui eum audire noluerunt, jam ulterius non curabit. Quid amplius exhibere potuit? vivens nocte dieque audientibus verba Dei ministravit: nam et verbis pluit, et miraculis coruscavit. Et jam in cælis cum Christo regnat, et adhuc nostram salutem curare non cessat. Imploremus misericordiam Domini per intercessionem sancti Patris, quatenus et hic maneamus in ejus doctrina: et illic gaudeamus de æterna et communi gloria. Sic ergo in hac vita monitis ejus obedentes simus, ut communi retributione inibi lætemur. Paremus hic in via quod possideamus in patria. Dominus Jesus, qui vult omnes homines salvos fieri, faciat nos ad tantum patronum bene operando venire, et in æterna lætitia semper cum illo gaudere. Amen.

## HAIMINII EPISTOLÆ.

(Bolland., ibid.)

### EPISTOLA PRIMA.

MILONIS LEVITÆ, POSTEA PRESBYTERI, AD VENERABILEM PATREM HAIMINUM.

Reverentissimo Patri Haimino Milo devotissimus filiorum indelebilem æternæ felicitatis jucunditatem.

Perfruitus quondam vestræ mansuetudinis benignissimo affatu, eo scilicet tempore, quo susceptus a vobis vestra immeritus merui jucundari allocutione, ac melliflua perfoveri dulcedine, gratiarum actionem persolvo. Siquidem erga exiguitatem meam tanta vestræ excellentiæ benignitas vigit,

D ut deinceps non cessaret, quod inflammatum erat in corde meo, vestri amoris ardere incendium, et non immerito: quippe melle pleni sincerissimæ dilectionis cordis ac corporis gesta eructantes, quæ interiora vestri pectoris habebant cubilia, facile obtinuitis, ne de fibris meis ullo unquam tenore vestra labatur amabilis mentio; sed æternaliter innovata conservetur et perduret flore immarcescibili. Qua de re fidens in tam laudabili paternitate vestra, seu filius indidi manibus vestris ineptas meæ imprudentiæ nœnias, præexercitamen scilicet ingenio

mei in Vita beatissimi Amandi, suppliciter obsecrans, ut si in his aliquid fidei catholice minus consonans, vel incongruum legi metricæ inveneritis, ad certæ normam regule misericorditer, more paterno reducatis nec me meo dimittatis errori, contestor et obsecro per sanguinem Christi, qui fusus est pro salute populi Christiani. Quod si, misericordia supernæ majestatis præeunte, æquas textus carminis mei obtinuerit partes; tunc una mecum hujus doni largitori, sancto scilicet Spiritui, gratiarum laudes debita exsultatione persolvite et cujus munere tantum opus quivi utcumque compingere. Rusticitati autem meæ veniam dare necesse est, quia rusticatio, ut quidam ait, ab Altissimo creata est. Et quamvis difficilioribus uti potuerim aliquibus in locis verborum ambagibus, ne id facerem sum prohibitus, quia etiam credidi futurum opus istud gratius, si omnium fratrum pateret auditibus. Faveat ergo excellentia vestra non vitis meis, sed laboribus; ut illud percipiatis in cœlestibus, quod mortalis non videt oculus. Valere vos optamus ad omnium fidelium profectum æternaliter.

## EPISTOLA II.

HAIMINII AD MILONEM.

Infirmus servus Christi Haiminus Miloni suo salutem.

Carmen quod, frater amantissime, porrexisti, avida mente perlegi; sed quia non satis est legisse semel, juvit usque videre. Unde repetens a principio non sine judiciali censura, quod ante summotenus tetigi, totum ex integro legens et inculcans, omnes in eo intentionis meæ vires impendi. Nam primo putavi me, fateor, in planum posuisse pedem; sed ut comperi meam exiguitatem non modo poculo fontis irrigari sed fluctibus eloquentiæ obrutum iri,

A non sine cautela deinceps totum in flumen fratibus, qui mecum, quomodo sit navigandum ostendi. Et, quia in eo nec scopulum, qui fidei obstat, offendi, nec, quod legi metricæ refragetur, inveni; hortor fratres nostros, qui a talibus studiis non abhorrent, munus hoc libenter suscipere, et obsecro ut satius velint ad simile studium provocari, quam invidia facilis concremari. Novimus siquidem semper civis civibus invldere et secundam Salvatoris dictum neminem prophetam, sive ut tu solitus es dicere, nullam poetam acceptum esse in patria sua. Sed quia parvulum occidit invidia, minor esse cognoscitur qui invidet quam ille cui invidetur. Papæ! miror opiparum valuisse divitiibus præparare convivium, quem putabam vix posse pauperibus exhibere vel gustum. Plane Amantissimi Amandi ego quidem id meritis imputo, de cujus præconiis exsultare ac Christum laudare non cesso. Est igitur eloquium suave et carmen salibus dulce, leni lapsu et plano sermone decurrit oratio. Quid amplius? Dicant et judicent sodales ut velint: ego autem arcanum cordis mei pavalgo: quia præconia tanti Patris, mi dilecte, satis abundeque tuo carnine illustrasti. Noli tamen, obsecro, ab incepto desistere, noli desideria aut inertis otio succumbere; noli gratiam, quæ tibi affacet, negligere; sed, dum vacat, semper te bonis studiis exerce; et noli quod gratis accepisti, aliis denegare: noli solus bonum commune possidere velle; hæc sola pecunia est, quæ novit ex pensione augeri: hæc sola est, quæ sparsa crescit, et erogata emolumenta capit: hæc est etiam, quæ absconsorem suum pœnis addicit, et bonum dispensatorem æterni muneris gloria insignit.

Macte nova virtute, vale, Milo, optime vates;  
Haiminique tui, dic, Miserere Deus.

ANNO DOMINI DCCCXXXIV.

## HILDERICUS

CASSINENSIS ABBAS.

## NOTITIA HISTORICA IN HILDERICUM.

(Apud Fabricium, Bibliotheca med. et inf. Lat.)

Hildericus abbas an. 834 per paucos dies Cassinensis, scripsit versus (a) de præceptoris sui Pauli diaconi origine, vita, institutione, doctrina, religione et habitu, quos lucidissimos vocat Petrus Diaconus de illustribus Cassinensibus c. 9. Edidit illos Joannes Baptista Marus in notis ad Petri cap. 8. Non sunt versus plures quam 42. Vix dubito Hildericum hunc alium ab eo esse cujus epistolam metro alligatam recitat Anonymus Salernitanus in altera parte Chronici sui vulgata a Muratorio, *Res. Ital. tom. II, p. 265*. Dirigitur ad Ludovicum II imperatorem, cui fausta cuncta apprecatur. Incipit:

Hic opifex mundi, verbo qui cuncta creavit,  
Ex nihilo fluxit omnia nempe simul.

Forte tamen Hilderici Epistolæ hujus scriptoris ætas paulo recentior est, quam ut componi possit cum Hilderico Cassinensi; ille enim epistolam hæc dedit circa annum 876, Cassinensis vero abbatem illius cœnobii egit an. 854. Verum Anonymi Salernitani fides in re chronologica per annos illos nequaquam est indubitata.

(a) De Paulo Diacono versus minime reperimus. Quis sit Marus, qui adnotavit *Chronicon* Petri Diaconi, penitus nos fugit. Erit.